

Ústav biologie obratlovců AV ČR, v.v.i.

Pokyn ředitele č. 3 / 2009

Vnitřní kontrolní systém

Platí od: 1. 6. 2009

Určeno všem zaměstnancům

I.

Vnitřní kontrolní systém je v organizaci zaveden dle části čtvrté, hlavy I, §§ 25-27 zákona č. 320/2001 Sb. o finanční kontrole ve veřejné správě a v souladu s vyhláškou MF ČR č. 416/2004 Sb., kterou se tento zákon provádí.

Vnitřní kontrolní systém je zaměřen na řízení, organizování a provádění finanční kontroly se zřetelem k těmto cílům:

- a) dodržování právních předpisů a přijatých interních opatření při hospodaření s veřejnými prostředky při výkonu činností v oblasti výzkumu a vývoje,
- b) zajištění ochrany veřejných prostředků proti rizikům a jiným nedostatkům způsobeným zejména porušením právních předpisů, nevhodným, neúčelným nakládáním s veřejnými prostředky nebo korupční či jinou trestnou činností,
- c) včasné a spolehlivé informování vedoucího orgánu veřejné správy o nakládání s veřejnými prostředky, o prováděných operacích a o jejich průkazném účetním zpracování,
- d) hospodárnosti, efektivitě a účelnosti výkonu kontroly vzhledem ke specifické oblasti výzkumu a vývoje.

Zpravodajská informační soustava vytváří předpoklady pro zdárné fungování vnitřního kontrolního systému, který využívá hlavně údajů

- účetnictví
- operativně technické evidence
- statistiky

Základní podmínkou řádného fungování vnitřního kontrolního systému je funkční oběh účetních dokladů a aktuální vnitřní organizační směrnice ústavu a jejich dodržování.

Účelem vnitřního kontrolního systému je zejména to, že:

- vytváří podmínky pro hospodárný, efektivní a účelný výkon veřejné správy,
- je způsobilý včas zjišťovat, vyhodnocovat a minimalizovat provozní, finanční, právní a jiná rizika vznikající v souvislosti s plněním schválených záměrů a cílů orgánu veřejné správy,
- zahrnuje postupy pro včasné podávání informací příslušným úrovním řízení a výskytu závažných nedostatků a o přijímaných a plněných opatřeních k jejich nápravě.

K zajištění úkolů vnitřního kontrolního systému a ke splnění požadavků zákona o finanční kontrole ve veřejné správě je vymezen v souladu s § 25 odst. 2 zákona rozsah a pravomoci jednotlivých zaměstnanců při nakládání s veřejnými prostředky.

Jednotlivá vymezení pravomocí a povinností příkazce operace, správce rozpočtu, hlavního účetního jsou uvedena dále včetně jmenovitěho určení pracovníka a jeho vzorového podpisu.

II.

Řídící kontrola

1. *Předběžná kontrola*

Předběžnou kontrolu ve smyslu § 26 zákona č. 320/01 Sb. v platném znění zajišťují stanovení pracovníci s vymezenou pravomocí a odpovědností:

- příkazce operace
- správce rozpočtu
- hlavní účetní

Pro zaměření předběžné kontroly se použije ustanovení § 11 odst. 1 zákona a při jejím výkonu se uplatní kontrolní metody a postupy podle §§ 1 –6 vyhlášky.

Schvalovací postupy při předběžné řídicí kontrole dále upravuje §§ 10-14 vyhlášky č. 416/2004 Sb.

Schvalovacími postupy řídicí kontroly vykonávanými v působnosti příkazce operace, správce rozpočtu a hlavního účetního se zajistí předběžná kontrola operace

- a) před učiněním právního úkonu organizace, kterým vzniká nárok na veřejný příjem nebo jiné plnění (nárok), anebo závazek k veřejnému výdaji nebo jinému plnění (závazek)
- b) po vzniku nároku nebo závazku.

Předběžnou kontrolu při správě veřejných příjmů **před vznikem nároku** organizace zajistí ve své působnosti *příkazce operace*.

Příkazce operace provádí předběžnou řídicí kontrolu rozpočtových limitů výdajů příslušného rozpočtového roku, přidělených dotací a grantů, stejně tak v případě uzavírání smluv s odběrateli.

Schvalovací postup je zajištěn v souladu s § 11 vyhlášky č. 416/2004 Sb. v platném znění.

Předběžnou kontrolu při správě veřejných příjmů **po vzniku nároku** organizace zajistí ve své působnosti *příkazce operace a hlavní účetní*.

Schvalovacím postupem příkazce operace se prověří správnost určení dlužníka, výše a splatnost vzniklého nároku organizace.

Příkazce operace vystaví pokyn k plnění veřejných příjmů opatřený svým podpisem a předá jej hlavnímu účetnímu.

Podpisový záznam je uveden na uzavřené smlouvě, vystaveném daňovém dokladu nebo na schváleném ceníku služeb.

Hlavní účetní po schválení a neshledá-li nedostatky, předá pokyn k plnění veřejných příjmů potvrzený svým podpisem k zajištění výběru konkrétního příjmu ve výši splatného nároku. Realizace příjmu formou hotovostní platby pokladními doklady podepsanými v části zaúčtoval je současně zajištěna předběžná řídicí kontrola hlavní účetní.

Předběžnou kontrolu při řízení veřejných výdajů **před vznikem závazku** organizace zajistí ve své působnosti *příkazce operace a správce rozpočtu*.

Příkazce operace po schválení potvrdí svým podpisem písemný podklad k přípravě závazku a předá jej k předběžné kontrole správci rozpočtu.

Příkazce operace podpisem uzavřené smlouvy a vystavené žádanky jako součásti písemné objednávky nebo objednávky vystavené formou výpočetní techniky provádí předběžnou řídicí kontrolu před vznikem závazku.

Schválení účetního případu je současně schválení příkazce operace před vznikem závazku.

Neshledá-li správce rozpočtu po schválení a prověření nedostatky, vrátí svým podpisem potvrzený podklad k připravované operaci příkazci nebo jiné pověřené osobě.

Předběžnou kontrolu při řízení veřejných výdajů **po vzniku závazku** organizace zajistí ve své působnosti *příkazce operace a hlavní účetní*.

Příkazce operace po schválení vystaví pokyn k plnění veřejných výdajů opatřený svým podpisem a předá jej s doklady o závazku organizace hlavnímu účetnímu k zajištění platby. Na pokyn označí rovněž, zda se jedná o individuální příslib nebo limitovaný příslib.

Neshledá-li při schvalování hlavní účetní nedostatky, předá příkaz k platbě potvrzený svým podpisem k zajištění platby ve výši splatného závazku.

U hotovostních výdajů je údaj schválil z účetního hlediska současně schválení příkazce a kontroloval z účetního hlediska je schválení hlavní účetní.

2. Průběžná kontrola

Průběžná kontrola v souladu s § 27 zákona č. 320/01 Sb. v platném znění, úplnosti a přesnosti průběhu operací je zajišťována dle §§ 18-20 vyhlášky č. 416/2004 Sb.

V souladu s § 18 odst. 3 vyhlášky č. 416/2004 Sb. není-li výběr veřejných příjmů uskutečněn, nebo je-li uskutečněn v neúplné výši do termínu jeho splatnosti, hlavní účetní vyrozumí o tom bez zbytečného odkladu příkazce operace k přijetí opatření směřujících ke splnění povinnosti dlužníka.

Průběžná kontrola je prováděna správcem rozpočtu při uskutečňování plateb a kontrole jejich splatnosti, při sledování finančního toku u dotací a grantů.

Průběžná kontrola veřejných výdajů je zajištěna při kontrole složitých účetních záznamů a operací.

Záznam o provedené kontrole je uváděn na účetních sestavách.

3. Následná kontrola

Revizní postupy dle §§ 24-26 vyhlášky č. 416/2004 Sb. se uplatní při následné řídicí kontrole správnosti vybraných operací.

Revizními postupy se u vzorku vybraných operací prověří a vyhodnotí skutečnosti rozhodné pro hospodaření s veřejnými prostředky při zajišťování stanovených úkolů a schválených záměrů a cílů orgánu veřejné správy (§ 11 odst. 4 zákona).

Revizními postupy se zajistí rovněž následná kontrola plnění opatření přijatých k nápravě zjištěných nedostatků.

Následná kontrola je zabezpečována namátkově.

Vypracování a sledování kontrolně řídicích aktů včetně hodnocení přiměřenosti a účinnosti kontrolního systému finanční kontroly zajistí vedoucí THS ve spolupráci s ředitelem ústavu.

Podávání zpráv o výsledcích finanční kontroly v souladu s § 22 zákona zajistí vedoucí THS.

Vzory stanovení příkazců operací a podpisové vzory jsou uvedeny v přílohách.

Ředitel ústavu může v nutných případech (nemoc, jiná nepřítomnost...) podepisovat jako příkazce operace u grantů a hosp.smluv.

Tato směrnice nabývá účinnosti dnem 1.6.2009

Ing. Marcel Honza, Dr.,
pověřen řízením ústavu

Přílohy:

- č.1a – vzor pro příkazce operace pro institucionální příjmy a výdaje
- č.1b – vzor pro příkazce operace u grantů a hosp.smluv
- č. 2 – vzor pro správce rozpočtu
- č. 3 – vzor pro hlavní účetní
- č. 4 - Výtah z vyhlášky č.416/20004 Sb. (§§10-14)

Příl. 1a

Ústav biologie obratlovců AV ČR, v.v.i.

**Pověření k výkonu předběžné kontroly
a podpisový vzor**

V souladu s ustanovením § 26 odst. 1a zákona č. 320/2001 Sb. a vyhlášky č. 416/2004 Sb. (§10 až 14)
je k výkonu

předběžné kontroly operace jako **příkazce operace** pověřen:

Jméno	OSČ	Podpis

Rozsah oprávnění: stanovený rozpočet institucionálních příjmů a výdajů

.....
Ředitel

Pověření nabývá účinnosti od :

Platnost ukončena dne:

Příl. 1b

Příkazce operace pro grantové výdaje a příjmy:
Pracoviště:

Č.G/sml.:		Jméno:	podpisový vzor	platí do:
	Příkazce operace			
	zástupuje			
	Příkazce operace			
	zástupuje			

**Pověření k výkonu předběžné kontroly
a podpisový vzor**

V souladu s ustanovením § 26 odst. 1b zákona č. 320/2001 Sb. a vyhlášky č. 416/2004 Sb. (§10, §13) je k výkonu

předběžné kontroly operace jako **správce rozpočtu** pověřena:

Jméno	OSČ	Podpis

Rozsah oprávnění:
stanovený rozpočet

.....
Ředitel

Pověření nabývá účinnosti od :

Platnost ukončena dne:

**Pověření k výkonu předběžné řídicí kontroly
a podpisový vzor**

V souladu s ustanovením § 26 odst. 1 c zákona č. 320/2001 Sb. a vyhlášky č. 416/2004 Sb. (§10, §12, §14) je k výkonu

předběžné kontroly operace jako **hlavní účetní** pověřena:

Jméno	OSČ	Podpis

Rozsah oprávnění: stanovený rozpočet

.....
Ředitel

Pověření nabývá účinnosti od :

Platnost ukončena dne:

416/2004 Sb.

VYHLÁŠKA

ze dne 28. června 2004,

kteřou se provádí zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb. a zákona č. 123/2003 Sb.

Ministerstvo financí stanoví podle § 33 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb. a zákona č. 123/2003 Sb., (dále jen "zákon") bližší podrobnosti o kontrolních metodách a kontrolních postupech a upravuje strukturu, rozsah, postup a termíny předkládání zpráv o výsledcích finančních kontrol:

Schvalovací postupy

§ 10

Schvalovacími postupy řídicí kontroly vykonávanými v působnosti příkazce operace [§ 26 odst. 1 písm. a) zákona], správce rozpočtu [§ 26 odst. 1 písm. b) zákona] a hlavního účetního [§ 26 odst. 1 písm. c) zákona] se zajistí předběžná kontrola operace

- a) před učiněním právního úkonu orgánu veřejné správy, kterým vzniká nárok tomuto orgánu na veřejný příjem nebo jiné plnění (dále jen "nárok"), anebo závazek tohoto orgánu k veřejnému výdaji nebo jinému plnění (dále jen "závazek"),
- b) po vzniku nároku nebo závazku.

§ 11

- (1) Předběžnou kontrolu při správě veřejných příjmů před vznikem nároku orgánu veřejné správy zajistí ve své působnosti příkazce operace.
- (2) Schvalovacím postupem příkazce operace se prověří
 - a) soulad připravované operace se stanovenými úkoly a schválenými záměry a cíli orgánu veřejné správy,
 - b) správnost operace [§ 2 písm. 1) zákona] zejména ve vztahu k
 1. dodržení právních předpisů a opatření přijatých orgánem veřejné správy v mezích těchto právních předpisů,
 2. dodržení kritérií stanovených pro hospodárný, efektivní a účelný výkon veřejné správy,
 - c) přijetí opatření k vyloučení nebo zmírnění provozních, finančních, právních a jiných rizik, která se při uskutečňování připravované operace mohou vyskytnout,
 - d) doložení připravované operace věcně správnými a úplnými podklady.

§ 12

- (1) Předběžnou kontrolu při správě veřejných příjmů po vzniku nároku orgánu veřejné správy zajistí ve své působnosti příkazce operace a hlavní účetní.
- (2) Schvalovacím postupem příkazce operace se prověří správnost určení dlužníka, výše a splatnost vzniklého nároku orgánu veřejné správy.
- (3) Příkazce operace vystaví pokyn k plnění veřejných příjmů opatřený svým podpisem a předá jej s doklady o nároku orgánu veřejné správy hlavnímu účetnímu k přijetí konkrétního příjmu nebo k zajištění vymáhání pohledávky.
- (4) Schvalovacím postupem hlavního účetního se prověří
 - a) soulad podpisu příkazce operace v pokynu k plnění veřejných příjmů s podpisem uvedeným v podpisovém vzoru,
 - b) správnost určení dlužníka, výše a splatnosti vzniklého nároku orgánu veřejné správy s údaji ve vydaném pokynu k plnění veřejných příjmů,
 - c) jiné skutečnosti týkající se uskutečnění operace jako účetního případu podle zvláštních právních předpisů pro vedení účetnictví orgánu veřejné správy 4), souvisejících účetních rizik, které se při jejím uskutečňování mohou vyskytnout včetně přijetí případných opatření k jejich vyloučení nebo zmírnění.
- (5) Shledá-li hlavní účetní při předběžné kontrole nedostatky, přeruší schvalovací postup a oznámí

své zjištění písemně přikazci s uvedením důvodů a případně přiloží další doklady o oprávněnosti svého postupu.

(6) Neshledá-li hlavní účetní nedostatky, předá pokyn k plnění veřejných příjmů potvrzený svým podpisem k zajištění výběru konkrétního příjmu ve výši splatného nároku; plnění může být jednorázové ve výši celkové částky, nebo rozložené do několika dílčích plnění.

§ 13

(1) Předběžnou kontrolu při řízení veřejných výdajů před vznikem závazku orgánu veřejné správy zajistí ve své působnosti příkazce operace a správce rozpočtu.

(2) Schvalovacím postupem příkazce operace se provedí

- a) nezbytnost připravované operace k zajištění stanovených úkolů a schválených záměrů a cílů orgánu veřejné správy,
- b) správnost operace [§ 2 písm. l) zákona] zejména ve vztahu k dodržení
 1. právních předpisů a opatření přijatých orgánem veřejné správy v mezích těchto právních předpisů,
 2. kritérií stanovených pro hospodárny, efektivní a účelný výkon veřejné správy,
 3. postupu a podmínek stanovených pro zadávání veřejných zakázek,
- c) přijetí opatření k vyloučení nebo zmírnění provozních, finančních, právních a jiných rizik, která se při uskutečňování připravované operace mohou vyskytnout,
- d) doložení připravované operace věcně správnými a úplnými podklady.

(3) Je-li kontrolní postup podle odstavce 2 ukončen, příkazce operace potvrdí svým podpisem písemný podklad k přípravě závazku a předá jej k předběžné kontrole správci rozpočtu.

(4) Schvalovacím postupem správce rozpočtu se provedí, zda připravovaná operace

- a) byla ověřena příkazcem operace v rozsahu jeho oprávnění k tomuto úkonu a zda jeho podpis na podkladu k připravované operaci souhlasí s podpisem uvedeným v podpisovém vzoru,
- b) je v souladu se schválenými veřejnými výdaji, programy, projekty, uzavřenými smlouvami nebo jinými rozhodnutími o nakládání s veřejnými prostředky,
- c) odpovídá pravidlům stanoveným zvláštními právními předpisy pro financování činnosti orgánu veřejné správy 5),
- d) byla provedena v souvislosti s rozpočtovými riziky, která se při jejím uskutečňování mohou vyskytnout, zejména v souvislosti s dopadem uskutečnění operace na zdroje financování činnosti orgánu veřejné správy použitelné v příslušném rozpočtovém období a s potřebou zajištění zdrojů pro financování činnosti tohoto orgánu v navazujícím rozpočtovém období, a zda byla stanovena opatření k vyloučení nebo zmírnění těchto rizik.

(5) Shledá-li správce rozpočtu při předběžné kontrole připravované operace nedostatky, přeruší schvalovací postup a oznámí své zjištění písemně příkazci operace s uvedením důvodů a případně přiloží další doklady o oprávněnosti svého postupu.

(6) Pokud pro připravovanou operaci správce rozpočtu stanoví v souladu s právním předpisem nebo opatřeními orgánů veřejné správy přijatými v mezích tohoto právního předpisu omezující podmínky, uvede je písemně.

(7) Neshledá-li správce rozpočtu nedostatky, vrátí svým podpisem potvrzený podklad k připravované operaci příkazci. Podpis správce rozpočtu, případně s připojenými písemnými omezujícími podmínkami je pro účely finančního řízení dokladem o kontrolním zajištění finančního krytí připravovaného závazku v navržené výši a o předpokládaném termínu jeho plnění konkrétnímu věřiteli (dále jen "individuální příslib").

(8) Je-li to účelné k zajištění provozních potřeb vyplývajících z běžné, pravidelné činnosti orgánu veřejné správy, které je nutné zabezpečovat operativně, příkazce operace může předložit správci rozpočtu návrh na kontrolní zajištění finančního krytí předpokládaných operací a s tím souvisejících závazků, jejichž věřitel a výše není předem známa.

(9) Podpis správce rozpočtu na návrhu příkazce operace podle odstavce 8 je pro účely finančního řízení dokladem o kontrolním zajištění finančního krytí předpokládaných závazků v jím stanoveném limitu veřejných výdajů a určeném období (dále jen "limitovaný příslib").

(10) Správce rozpočtu předá limitovaný příslib příkazci operace a jeho kopii současně předá hlavnímu účetnímu.

(11) Nebyly-li odstraněny nedostatky podle odstavce 5 nebo vyřešeny omezující podmínky správce rozpočtu podle odstavce 6, je učiněn právní úkon, případně vzniklý závazek orgánu veřejné správy proveden bez předběžné kontroly (§ 26 odst. 5 zákona).

(1) Předběžnou kontrolu při řízení veřejných výdajů po vzniku závazku orgánu veřejné správy zajistí ve své působnosti příkazce operace a hlavní účetní.

(2) Schvalovacím postupem příkazce operace se prověří

- a) správnost určení věřitele, výše a splatnosti vzniklého závazku orgánu veřejné správy,
- b) soulad výše závazku s individuálním příslibem nebo limitovaným příslibem.

(3) Příkazce operace vystaví pokyn k plnění veřejných výdajů opatřený svým podpisem a předá jej s doklady o závazku orgánu veřejné správy hlavnímu účetnímu k zajištění platby. Na pokynu označí rovněž, zda se jedná o individuální příslib nebo limitovaný příslib.

(4) Schvalovacím postupem hlavního účetního se prověří

- a) soulad podpisu příkazce operace v pokynu k zajištění platby s podpisem uvedeným v podpisovém vzoru,
- b) soulad údajů o věřiteli, výši a splatnosti vzniklého závazku orgánu veřejné správy s údaji ve vydaném pokynu k zajištění platby, kterou je tento orgán povinen zaplatit věřiteli,
- c) podle označení na pokynu, zda se jedná o operaci s individuálním příslibem nebo limitovaným příslibem,
- d) soulad pokynu příkazce operace k zajištění platby s limitovaným příslibem pro určené a stanovené období,
- e) jiné skutečnosti týkající se uskutečnění operace jako účetního případu podle zvláštních právních předpisů pro vedení účetnictví orgánu veřejné správy 4), souvisejících účetních rizik, které se mohou vyskytnout zejména v souvislosti se zapojením cizích zdrojů, zálohami, hospodařením s fondy a přijetí případných opatření k jejich vyloučení nebo zmírnění.

(5) Shledá-li hlavní účetní při předběžné kontrole nedostatky, přeruší schvalovací postup a oznámí své zjištění písemně příkazci operace, u operací v rámci limitovaného příslibu též správci rozpočtu, s uvedením důvodů a případně přiloží další doklady o oprávněnosti svého postupu.

(6) Zjistí-li hlavní účetní při předběžné kontrole, že při přípravě operace nebyla vykonána předběžná kontrola správcem rozpočtu, oznámí to písemně vedoucímu orgánu veřejné správy, který přijme opatření k prověření této nekontrolované operace a k zabezpečení řádného výkonu předběžné kontroly (§ 26 odst. 5 zákona),

(7) Neshledá-li hlavní účetní nedostatky, předá příkaz k platbě potvrzený svým podpisem k zajištění platby ve výši splatného závazku; platba může být jednorázová ve výši celkové dlužné částky, nebo rozložená do několika dílčích plateb.

(8) Nebyly-li odstraněny nedostatky podle odstavců 5 a 6, je platba uskutečněna bez předběžné kontroly (§ 26 odst. 5 zákona).